

De voogdijtaak van Nidos

Samenvatting

In 2010-2011 heeft de Inspectie Jeugdzorg onderzoek gedaan naar de wijze waarop Nidos zijn voogdijtaak voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen uitoefent. In dit rapport beschrijft de inspectie haar bevindingen hierover en beantwoordt zij de vraag: *In hoeverre slaagt Nidos erin zijn voogdijtaak op zorgvuldige wijze uit te voeren?*

De inspectie stelt vast dat het uitoefenen van de voogdij over alleenstaande minderjarige vreemdelingen een complexe aangelegenheid is. De voogden hebben een wettelijke voogdijopdracht voor jongeren die gedurende langere tijd onzeker zijn over hun toekomstperspectief als gevolg van de – vaak lange – vreemdelingenrechtelijke procedures. De inspectie concludeert dat de voogden doen wat zij kunnen om binnen deze complexe context hun voogdijtaak optimaal uit te voeren. Toch ziet de inspectie een aantal verbeterpunten voor Nidos om de voogdijtaak ook binnen de gegeven context beter invulling te geven.

De voogd behartigt de belangen van de jongere door zorg te dragen voor een goed verloop van de asielprocedure van de alleenstaande minderjarige vreemdeling. De voogd heeft als wettelijke vertegenwoordiger contact met de advocaat van de jongere en belangrijke instanties waar de jongere mee te maken heeft. Daarnaast grijpt de voogd in wanneer de ontwikkeling van de jongere zichtbaar bedreigd wordt. Verbeterpunt vormt het beperkte contact tussen de voogd en de jongere in de eerste weken van het verblijf in Nederland. De voogd heeft voldoende informatie nodig over de jongere en de lopende juridische procedures om een inschatting te kunnen maken van wat een jongere nodig heeft en welke risico's er zijn. Hiervoor is intensief contact nodig met de jongere om een vertrouwensband op te bouwen, juist in de eerste periode. De voogden hebben echter te weinig contact met de jongeren in deze eerste periode. Daarnaast worden mogelijke risico's voor de ontwikkeling van de jongere doorgaans niet systematisch in kaart gebracht met behulp van een instrument en gedragswetenschappelijke kennis. Hierdoor worden bedreigingen voor de ontwikkeling mogelijk niet tijdig zichtbaar. Tevens is een onderling verschil in de taakinvulling van de voogden als wettelijk vertegenwoordiger een verbeterpunt.

De voogd stimuleert de ontwikkeling van de jongere door een dagbesteding te organiseren die zoveel mogelijk aansluit bij ontwikkelingsdoelen van de jongere. Het eerste Plan van Aanpak is doorgaans niet binnen de gestelde termijn van 6 weken gereed. Daarnaast hebben een onduidelijk toekomstperspectief en lange vreemdelingenrechtelijke procedures invloed op de mate waarin de voogd met de jongere concrete ontwikkelingsdoelen kan formuleren en de mogelijkheden om de jongeren hierin te stimuleren.

De voogd slaagt er ten dele in om te zorgen voor een veilige woon- en leefomgeving. Knelpunt is dat Nidos formeel bevoegd is te bepalen waar een jongere gehuisvest wordt, maar afhankelijk is van beschikbare plaatsen bij het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA). De inspectie ziet daarnaast risico's voor ontwikkeling van minderjarige vreemdelingen binnen de opvang in Proces Opvang Locaties en campussen. Deze lijkt niet goed aan te sluiten bij wat jongeren aan woon- en

leefomgeving nodig hebben. Tot slot geven de geïnterviewde jongeren aan niet goed op de hoogte te zijn van de klachtenprocedure van Nidos.

De inspectie komt tot de volgende aanbevelingen aan Nidos:

- Verhoog de contactfrequentie met de minderjarige vreemdeling in de eerste weken van verblijf in Nederland zodat de voogd de nodige informatie heeft over risico's voor de jongere en de lopende juridische procedures en vreemdelingrechtelijke zittingen.
- Zorg er voor dat de voogden de Plannen van Aanpak binnen 6 weken gereed hebben.
- Maak een systematische risico inschatting, met behulp van gedragswetenschappelijke kennis, ten aanzien van elke minderjarige vreemdeling.
- Zorg er voor dat de voogden de wettelijke taken van de voogd eenduidig uitvoeren.
- Verbeter de informatieverstrekking over het klachtrecht aan de minderjarige vreemdelingen.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding.....	7
Bevindingen.....	9
Eindoordeel	21
Bijlage 1 Feiten en cijfers	23
Bijlage 2 Toetsingskader	25

Inleiding

De Inspectie Jeugdzorg heeft in 2010-2011 onderzoek gedaan naar de wijze waarop Nidos zijn voogdijtaak voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen uitoefent. In dit rapport beschrijft de inspectie haar bevindingen en beantwoordt zij de vraag: *In hoeverre slaagt Nidos erin zijn voogdijtaak op zorgvuldige wijze uit te voeren?*

Onderzoeksopzet en afbakening

De inspectie heeft de "methodiek voogdij"¹ van Nidos als leidraad genomen voor het onderzoek. De vraagstelling is op basis van deze methodiek uitgewerkt in een toetsingskader (zie bijlage). In het onderzoek naar de voogdijtaak van Nidos heeft de inspectie het kind centraal gesteld en gekeken hoe de voogd de belangen van de jongere behartigt, de persoonlijke ontwikkeling van de jongere stimuleert en zorgt voor een veilige woon- en leefomgeving. Er is gekozen voor een "case study"-opzet, waarbij de dossiers van twintig alleenstaande minderjarige vreemdelingen als uitgangspunt zijn genomen. Hierbij heeft de inspectie een zo breed mogelijke afspiegeling van alleenstaande minderjarige vreemdelingen geselecteerd wat betreft leeftijd, geslacht, woonvorm en verblijfsstatus. De dossiers zijn geselecteerd op de Nidos-vestigingen Assen en Eindhoven. Vervolgens hebben gesprekken plaatsgevonden met een selectie van voogden (10) en jongeren (4). De inspectie heeft met twee jongeren gesproken die in een kindergroep verblijven en met twee jongeren die op een campus verblijven. Om een beeld te krijgen van de opvangzinnen zijn twee gezinsdossiers ingezien.

Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk zijn de bevindingen van de inspectie beschreven. In hoofdstuk twee geeft de inspectie haar eendoordeel weer op basis van conclusies die zij trekt uit haar bevindingen. In het laatste hoofdstuk doet de inspectie aanbevelingen. In bijlage 1 is een overzicht van feiten en cijfers opgenomen en in bijlage 2 is het toetsingskader van de inspectie opgenomen.

¹ Jong en onderweg. Nidosmethodiek voor de begeleiding van ama's (2008).

Bevindingen

In dit hoofdstuk zijn de bevindingen van het onderzoek beschreven. Eerst wordt een algemeen beeld van de werkwijze van de voogden van Nidos geschetst. Daarna worden de bevindingen ten aanzien van de drie onderzoeksthema's weergegeven.

Elk thema is verdeeld in een aantal criteria met bijbehorende indicatoren. De score op de indicatoren is weergegeven in een tabel, de onderbouwing van de score staat in de tekst onder de tabel.

Algemeen

Voor minderjarige vreemdelingen die zonder ouder(s) in Nederland asiel aanvragen, voorziet Nidos door middel van tijdelijke voogdij in het gezag. Nidos heeft de wettelijke verantwoordelijkheden en bevoegdheden zoals een ouder die heeft. De voogd ziet toe op een adequate opvoedingssituatie en handelt als deze opvoedingssituatie niet toereikend is. In 2010 had Nidos de voogdij over 2.624 minderjarigen. De voogd van Nidos begeleidt een alleenstaande minderjarige vreemdeling bij diens aankomst en verblijf in Nederland, en bij een eventueel vertrek uit Nederland. De voogd neemt waar mogelijk samen met de jongere belangrijke beslissingen in zijn of haar leven die gericht zijn op zijn of haar toekomstperspectief (zoals welk onderwijs passend is, waar de jongere het best kan wonen, of er bijzondere zorg nodig is).

De meeste alleenstaande minderjarige vreemdelingen komen via Schiphol Nederland binnen, of worden in eerste instantie naar de opvanglocatie op Schiphol gebracht. Daar wordt vervolgens bepaald naar welke opvanglocatie zij gaan. Jongeren gaan eerst naar een Proces Opvang Locatie, waar zij maximaal drie maanden verblijven. Daarna gaan de jongeren in principe naar een campus of kleinschalige wooneenheid (KWE) van het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA). Jongeren van 13 en 14 jaar worden in beginsel in een kinderwoongroep (KWG) van het COA geplaatst. Binnen het COA worden de jongeren in het dagelijks leven begeleid door mentoren. Kinderen tot en met 12 jaar worden direct ondergebracht in een opvanggezin van Nidos. Ook kan het voorkomen dat een jongere vanuit Schiphol direct naar de Beschermd Opvang wordt gebracht, omdat er mogelijk sprake is van mensenhandel. In alle opvangvormen – ook de opvanggezinnen – worden de jongeren begeleid conform het perspectief dat voortvloeit uit hun asielprocedure (terugkeer, dan wel integratie). Nidos is er verantwoordelijk voor dat de opvanggezinnen voor deze taak worden toegerust. Het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers is er verantwoordelijk voor dat de medewerkers van de Campussen en de contractpartners hiervoor worden toegerust.

Onderzoeksresultaten

De onderzoeksresultaten worden beschreven aan de hand van de drie thema's die bij het onderzoek centraal stonden. Deze thema's zijn:

1. de voogd behartigt de belangen van de jongere;
2. de voogd stimuleert de persoonlijke ontwikkeling van de jongere;
3. de voogd zorgt voor een veilige woon- en leefomgeving.

Thema 1. De voogd behartigt de belangen van de jongere

Onder dit thema vallen de volgende criteria:

- De voogd draagt zorg voor een goed verloop van de asielprocedure;
- De voogd signaleert risico's tijdig;
- De voogd grijpt in als de ontwikkeling van de jongere wordt bedreigd.

criterium: De voogd draagt zorg voor een goed verloop van de asielprocedure.

Indicatoren	Ja	Deels	Nee
De jongere wordt in het eerste gesprek met de voogd geïnformeerd over de asielprocedure en de rol en verantwoordelijkheden van de voogd		√	
De voogd treedt op als wettelijke vertegenwoordiger		√	
De voogd ziet er op toe dat de advocaat contact onderhoudt met de Immigratie en Naturalisatie Dienst en Dienst Terugkeer en Vertrek over het verloop van de procedure	√		

Oordeel: De voogd draagt binnen zijn mogelijkheden zorg voor een goed verloop van de asielprocedure van de minderjarige.

Indicator: De jongere wordt in het eerste gesprek met de voogd geïnformeerd over de asielprocedure en de rol en verantwoordelijkheden van de voogd.

Een medewerker van Nidos informeert de jongeren doorgaans op de eerste dag nadat zij in Nederland zijn gearriveerd over de asielprocedure en de rol en verantwoordelijkheden van Nidos. Dit gebeurt vrijwel altijd op Schiphol. Overdracht vanaf Schiphol naar de voogd in de regio is doorgaans summier, met uitzondering van die alleenstaande minderjarige vreemdelingen die direct geïndiceerd worden voor de Beschermd Opleiding. Een eerste gesprek met de eigen voogd nadat de jongere naar zijn woonplek is gebracht, vindt doorgaans tussen één en drie weken na aankomst plaats.

De voogden geven aan dat ze bij kennismaking met een jongere nagaan of de jongeren de rol en taak van Nidos begrijpen. Voogden herhalen de uitleg hierover regelmatig.

De jongeren geven aan dat hen is uitgelegd wat de voogd van Nidos voor ze kan doen. Ze zijn wisselend in hun mening over hoe duidelijk dit voor hen is.

Indicator: De voogd treedt op als wettelijke vertegenwoordiger.

De voogd is doorgaans aanwezig bij eerste gehoor door de Immigratie en Naturalisatie Dienst, onderhoudt contacten met de advocaat, bouwt het juridisch dossier op, regelt school en verzekeringen voor de jongere. Het bijwonen van zittingen en gehoren verschilt per voogd en per jongere. Voogden maken hierin een afweging en kijken naar de kwetsbaarheid van de jongere en de fase (bij de start van de procedure kiest de voogd hier eerder voor dan in een latere fase). Vaak is Vluchtelingen Werk Nederland (VWN) bij zittingen en gehoren aanwezig om de jongere te ondersteunen. Bij strafzaken treedt een voogd altijd op als wettelijk vertegenwoordiger.

Ook per type opvang verschilt de mate waarin de voogd betrokken is (en kan zijn) bij de zittingen en gehoren. Op de Proces Opvang Locatie² zijn hiervoor bijvoorbeeld minder mogelijkheden dan bij de Beschermd Opvang. De voogd van de Proces Opvang Locatie is vooraf niet altijd op de hoogte van vreemdelingrechtelijke zittingen of gehoren en blijkt soms pas achteraf door de jongere of de Immigratie en Naturalisatie Dienst over de uitkomsten van gehoren geïnformeerd te zijn.

Bij de Beschermd Opvang komt de rol van de voogd als wettelijk vertegenwoordiger nadrukkelijk tot uiting. Zo zorgt de voogd ervoor dat de jongeren uit de Beschermd Opvang niet naar de zittingen of gehoren hoeven te gaan, omdat dit emotioneel te belastend voor hen is.

De geïnterviewde jongeren lijken niet precies zicht te hebben op wie wat voor hen regelt (zoals onderwijs). Vanuit hun perspectief lijkt de voogd vooral een rol te spelen in de juridische procedure (zie hierna), maar de voogd praat ook met hen over hoe het met ze gaat, ook op school en op hun woonplek. De jongere die medische zorg nodig heeft, stelt dat vooral de mentor een belangrijke rol speelt bij het regelen van de afspraken met de huisarts en specialisten.

Het valt de inspectie op dat de voogden verschillen in hun mening over hun rol als wettelijk vertegenwoordiger. De inspectie heeft voogden gesproken die vinden dat zij vooral een taak hebben in het juridische proces van de jongere, maar ook voogden die vinden dat zij juist op dit punt afstand moeten houden. Er is geen eenduidige visie over hoe als voogd op te treden binnen Nidos, waardoor de invulling gedeeltelijk op de werkvloer wordt bepaald.

Ook is er een verschil in caseload per voogd. Uitgangspunt is een caseload van 24 à 25 jongeren per fulltime werkende voogd. De geïnterviewde voogden hebben een caseload die varieert tussen de 15 en 30. De voogden met de laagste caseload werken met jongeren die in de Beschermd Opvang verblijven. Van de geïnterviewde voogden met de hoogste caseload (30) werkt één op de Proces Opvang Locatie.

Indicator: De voogd ziet er op toe dat de advocaat contact onderhoudt met de Immigratie en Naturalisatie Dienst en Dienst Terugkeer & Vertrek over het verloop van de procedure.

De voogden onderhouden contact met de Immigratie en Naturalisatie Dienst, (waar aan de orde) Dienst Terugkeer en Vertrek en advocaten over het verloop van de procedure. De mate van contact verschilt per jongere en wordt bepaald door de status van de jongere of diens leeftijd. Wanneer jongeren in een procedure zitten, heeft de advocaat hierover het meeste contact met de jongeren en de Immigratie en Naturalisatie Dienst. De voogd wordt geïnformeerd en volgt en bewaakt de procedure. Als jongeren uitgeprocedeerd zijn, een negatieve beschikking hebben of er specifieke problemen zijn, treedt de voogd proactiever op naar de Immigratie en Naturalisatie Dienst en advocaten. De voogd legt de verantwoordelijkheid meer bij de jongere zelf als jongeren bijna 18 zijn. In die gevallen volgt de voogd de procedures meer op afstand, in plaats van daar zelf actief in te zijn. De geïnterviewde jongeren vertelden dat zij doorgaans zelf contact met hun advocaat hebben. De voogden zijn wel op de hoogte van deze contacten en helpen soms met het

² Sinds 1 juli 2010 werkt het COA met verschillende proces opvang locaties waar de minderjarige vreemdeling zich voorbereidt op de asielaanvraag. Voor de amv's is deze in Eindhoven.

leggen van het contact met de advocaat. De contacten van de jongeren met de Immigratie en Naturalisatie Dienst zijn beperkt.

criterium: De voogd signaleert risico's tijdig.

Indicatoren	Ja	Deels	Nee
De voogd maakt bij aanvang van het verblijf een inschatting van de mogelijke risico's voor de jongere		√	
De voogd is gedurende het verblijf van de jongere alert op nieuwe risico's		√	
De jongere kan de voogd bereiken bij problemen	√		

Oordeel: De voogd maakt een inschatting van risico's voor jongeren, maar heeft daarbij met belemmerende factoren te maken.

Indicator: De voogd maakt bij aanvang van het verblijf een inschatting van de mogelijke risico's voor de jongere.

De risico-inschatting wordt gemaakt als input voor het eerste plan van aanpak, dat binnen zes weken moet zijn opgesteld. Dit is in de meeste dossiers zichtbaar doordat de sterke en zwakke kanten van de jongere zijn benoemd. Risico's bespreekt de voogd met een collega, met de mentor en met de jongere in begeleidingsgesprekken. Voogden schatten risico's doorgaans niet systematisch in met behulp van een instrument. Ook vindt geen bespreking plaats met een gedragswetenschapper, zoals dit in de Deltamethode binnen de reguliere jeugdzorg gezinsvoogdij wel wordt gedaan. Voor heel Nidos is één gedragswetenschapper werkzaam; deze wordt door de voogden niet betrokken bij het inschatten van risico's of het maken van een plan van aanpak voor een jongere. Bij de Beschermd Opvang gebeurt de risico-inschatting intensiever in verband met de specifieke problematiek (mensenhandel) en nadrukkelijker in samenwerking met de mentoren van de jongere.

Het inschatten van risico's voor jongeren door de voogden is moeilijk bij aanvang van hun verblijf, omdat op dat moment weinig bekend is over de desbetreffende jongere. De jongere geeft zelf niet altijd alle informatie, omdat het vertrouwen tussen hem en de voogd nog moet groeien. Ook brengen verschillen in taal en cultuur interpretatieproblemen met zich mee.

Indicator: De voogd is gedurende het verblijf van de jongere alert op nieuwe risico's.

De voogd is gedurende de begeleiding van de jongeren alert op risico's voor de jongeren, zover deze duidelijk zichtbaar zijn. Dit geldt zeker voor risico's die al bij aanvang bekend waren, zoals bijvoorbeeld (vermoeden van) mensenhandel in geval van opname in Beschermd Opvang, of wanneer er sprake is van zichtbare gezondheidsrisico's. Voogden laten zich verder leiden door signalen van de mentoren of de jongeren zelf. In begeleidingsgesprekken komen mogelijke risico's aan de orde. Deze gesprekken vinden doorgaans maandelijks plaats.

De mentor of het gezin waar de jongere verblijft, signaleren vaak als eerste risico's voor de jongere. De aanwezigheid van een vertrouwensband tussen een jongere en hun mentor/gezin, maar ook met de voogd, is een belangrijke factor voor het tijdig zicht krijgen op mogelijke risico's.

In de eerste periode, op de Proces Opvang Locatie, is de mogelijkheid voor de jongere er nauwelijks om een vertrouwensband op te bouwen, noch met de mentor, noch met de voogd. Dit terwijl de voogden van de Proces Opvang Locatie wel verantwoordelijk zijn voor het maken van het eerste plan van aanpak.

Indicator: De jongere kan de voogd bereiken bij problemen.

De jongeren beschikken allemaal over de contactgegevens van de voogd. Een deel van de voogden is direct via een 06-nummer bereikbaar. De meeste jongeren nemen nauwelijks contact op met de voogd. Als een jongere contact wil opnemen met de voogd, dan wordt het contact doorgaans gelegd via de mentoren/gezin. Meestal is het de voogd die contact zoekt met de jongere. Buiten kantooruren kunnen de jongeren contact opnemen met Nidos via de bereikbaarheidsdienst. Eén van de jongeren geeft aan dat hij zijn voogd rechtstreeks kan bellen of mailen, maar maakt daar geen gebruik van. Een andere jongere vindt dat zijn voogd te lastig te bereiken is. Een derde jongere zegt met problemen of vragen eerder zijn mentor te benaderen, omdat die goed kan helpen.

Criterium: De voogd grijpt in als de ontwikkeling van de jongere wordt bedreigd.

Indicatoren	Ja	Deels	Nee
De voogd maakt bij geconstateerde risico's afspraken/ stelt eisen t.a.v. de veilige ontwikkeling van de jongere en legt deze vast in de dossiers		√	
De voogd bewaakt het nakomen van de gemaakte afspraken/ eisen		√	

Oordeel: De voogd grijpt in als hij duidelijk ziet dat de ontwikkeling van de jongere wordt bedreigd en bewaakt dan dat gemaakte afspraken worden nagekomen.

Indicator: De voogd maakt bij geconstateerde risico's afspraken/stelt eisen t.a.v. de veilige ontwikkeling van de jongere en legt deze vast in de dossiers.

De voogden schakelen bij ernstige en zichtbare risico's (medische problemen, trauma's) hulp in. In andere gevallen niet altijd, omdat risico's niet zichtbaar worden. Ook kunnen zich administratieve belemmeringen voordoen. Eén van de voogden noemde het voorbeeld dat hij een psychologisch onderzoek wilde regelen voor één van zijn pupillen. Hiervoor had hij een Burger Service Nummer van de jongere nodig, dat lange tijd op zich liet wachten. Ook wordt genoemd door Nidos dat het doen van aangifte van mensenhandel bij de politie door jongeren in de Beschermd Opleiding Locatie niet altijd meteen lukt omdat de politie niet over voldoende gecertificeerde mankracht beschikt om de aangifte telkens direct op te nemen. Daarnaast wordt genoemd dat een B9-status, welke recht geeft op tijdelijk verblijf, toegang tot huisvesting, hulpverlening en juridische bijstand wordt ingetrokken als de aangifte van mensenhandel wordt geseponneerd. Afspraken tussen voogden en mentoren/opvangouders worden gemaakt op het uitvoerende vlak (bijvoorbeeld meegaan naar afspraken huisarts). In de praktijk blijkt dat er voor jongeren zorg geregeld is op diverse terreinen, al is het voor jongeren zelf vaak niet duidelijk of dit door de voogd of iemand anders is gedaan.

Indicator: De voogd bewaakt het nakomen van de gemaakte afspraken/eisen.

De voogden bewaken zelf het nakomen van afspraken, maar dit wordt ook (afhankelijk van de aard van de afspraken) door de mentoren gedaan. Dit geldt met name voor de evidente, zichtbare risico's. Er wordt door de voogden verschillend omgegaan met het gebruik van de actie-agenda³ in het plan van aanpak.

Thema 2: De voogd stimuleert de ontwikkeling van de jongere

Onder dit thema vallen de volgende criteria:

- De jongere heeft ontwikkelingsdoelen waaraan een zinvolle dagbesteding is gekoppeld;
- De jongere ervaart regie en heeft inspraak.

Criterium: De jongere heeft ontwikkelingsdoelen waaraan een zinvolle dagbesteding is gekoppeld.

Indicator	Ja	Deels	Nee
De jongere heeft binnen 6 weken een plan van aanpak			√
De jongere wordt op zijn toekomstperspectief voorbereid zodra dit helder is	√		
De jongere volgt onderwijs/dagbesteding dat is afgestemd op zijn/haar leeftijd, mogelijkheden, interesses en perspectief		√	

Oordeel: De ontwikkelingsdoelen waar naar toe wordt gewerkt met de jongere zijn niet altijd duidelijk en er zijn beperkte mogelijkheden voor de voogd de dagbesteding hier zinvol op aan te laten sluiten.

Indicator: De jongere heeft binnen 6 weken een plan van aanpak.

Alle onderzochte dossiers bevatten een plan van aanpak. Vier van de twintig plannen van aanpak waren binnen zes weken opgesteld. Niet altijd was zichtbaar van welke datum het eerste plan van aanpak is.

Een eerste plan is meer algemeen, omdat er nog beperkte informatie beschikbaar is over de jongere. Het plan van aanpak wordt altijd in samenspraak met de mentor en een collega opgesteld. De informatievoorziening vanuit de mentoren loopt volgens de voogden bij de campussen het minst goed. Bij de Beschermd Opleiding gaat dit het best. De geïnterviewde jongeren zijn echter niet bekend met hun plan van aanpak en ze kennen de betekenis er van niet.

Het is bij de voogden bekend dat er binnen zes weken een plan van aanpak voor de jongere hoort te zijn. Dit lukt echter vaak niet binnen die termijn, omdat er door het taal- en cultuurverschil meer tijd nodig is een jongere beter te leren kennen en vertrouwen op te bouwen.

Indicator: De jongere wordt op zijn toekomstperspectief voorbereid zodra dit helder is.

Het toekomstperspectief van de jongere is meestal niet helder. Deels komt dit omdat er nog geen beschikking is, deels omdat er nog mogelijkheden zijn om verder te procederen of omdat niet vaststaat wat er gebeurt nadat de vergunning voor bepaalde tijd is verlopen. Er zijn verschillen in hoe voogden zich hierin opstellen. Soms wordt terugkeer gestimuleerd, soms verblijf in Nederland.

³ De actie-agenda is afkomstig uit de deltamethode voor de gezinsvoogdij (Handboek Deltamethode Gezinsvoogdij p. 30)

In de praktijk blijkt dat de meeste jongeren in Nederland blijven. De voogden houden hier rekening mee. Zij maken een definitief plan van aanpak dat gericht is op verblijf in Nederland als de jongeren een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd krijgen.

Een knelpunt is dat het toekomstperspectief lang onduidelijk blijft, doordat de juridische procedures lang kunnen duren. Ook als een jongere een vergunning voor bepaalde tijd krijgt, dan is niet duidelijk of hij na die tijd in Nederland mag blijven. Een jongere verblijft in beide situaties dus enige jaren in Nederland, terwijl zijn toekomstperspectief onduidelijk blijft.

Indicator: De jongere volgt onderwijs/dagbesteding dat is afgestemd op zijn/haar leeftijd, mogelijkheden, interesses en perspectief.

De dagbesteding van de jongeren sluit niet altijd aan bij wat de jongere nodig heeft of op het toekomstperspectief van de jongere. Dit komt omdat het toekomstperspectief vaak nog onzeker is. Ook spelen er praktische belemmeringen om de meest passende dagbesteding te organiseren (bijvoorbeeld de afstand tot het passend onderwijs en het aanbod op de campus waar een jongere verblijft).

Het onderwijsaanbod is beperkt: alle jongeren (met uitzondering van de Beschermd Opleiding) volgen Internationale Schakelklas (ISK). Daarbij ligt het accent vooral op verblijf in Nederland. Voor de Beschermd Opleiding is de "Jade-academie" gestart, waar Nederlands, Engels, theater, praktijklessen, weerbaarheid en maatschappijleer op het programma staan. De jongeren die in Baexem (campus) verblijven en van wie de asielaanvraag is afgewezen, volgen soms Wereldwijd-onderwijs.

Criterium: De jongere ervaart regie en heeft inspraak.

Indicatoren	Ja	Deels	Nee
De jongere is betrokken bij het opstellen van het plan van aanpak		√	
De jongere ziet zijn voogd ten minste één keer per maand	√		
De voogd activeert (daar waar mogelijk en in het belang van de jongere) de jongere tot het zoeken naar en/of onderhouden van contact met familie- en andere netwerkrelaties	√		

Oordeel: De jongeren ervaren voldoende te worden betrokken bij de acties die een voogd in zijn belang onderneemt.

Indicator: De jongere is betrokken bij het opstellen van het plan van aanpak.

De jongeren worden altijd bij het opstellen van hun Plan van Aanpak betrokken. Dit wordt doorgaans mondeling gedaan door te praten over wat de jongeren wil in de toekomst. Er wordt doorgaans niet gesproken in de termen "Plan van Aanpak" omdat dit niet altijd goed te begrijpen is voor de jongeren. De jongeren hebben vaak een andere prioriteit dan het werken aan de persoonlijke ontwikkelingsdoelen die in een Plan van Aanpak staan: zij willen (eerst) hun verblijf in Nederland zeker stellen.

Voogden bespreken de onderwerpen doorgaans wel met de jongere, maar niet met het plan op tafel. De jongeren zijn dan ook slecht bekend met het bestaan van hun "papieren"plan van aanpak.

Indicator: De jongere ziet zijn voogd ten minste één keer per maand.

De voogden zien de jongeren doorgaans eens per maand. Daarnaast is er een pleegouder of mentor met wie de jongere dagelijks contact heeft. Een gesprek van de voogd met de jongere gaat vaak over het wonen, dagbesteding, procedures en familiecontacten. Op de Proces Opvang Locatie bezoekt de voogd de jongeren niet systematisch, doordat de caseload hoog is en het werk onvoorspelbaar. Het komt voor dat de voogd een jongere pas tegen het eind van zijn verblijf op de Proces Opvang Locatie ontmoet.

De tijd (caseload) die de voogden hebben voor jongeren biedt voldoende mogelijkheid om de jongeren maandelijks te zien. Knelpunt is wel dat in de beginfase de frequentie en intensiteit van contact met de jongeren die op de Proces Opvang Locatie verblijven lager is, door de hogere caseload, terwijl dit de periode is waarin een eerste risico-inschatting en plan van aanpak moet worden gemaakt.

Indicator: De voogd activeert (daar waar mogelijk en in het belang van de jongere) de jongere tot het zoeken naar en/of onderhouden van contact met familie- en andere netwerkrelaties.

De jongeren hebben doorgaans wel contact met familie, al verschillen de jongeren in de openheid daarover. Bij de eerste kennismaking tussen de jongeren en hun voogd zijn de jongeren terughoudend in het vertellen over het bestaan van familie en het contact daarmee. Veel jongeren zijn bang teruggestuurd te worden wanneer bekend is dat er familie in het land van herkomst of elders is. Na verloop van tijd blijkt er vaak contact te zijn tussen de jongere en familie. Hoewel jongeren terughoudend lijken te zijn in het vertellen over hun familierelaties, zijn de voogden doorgaans actief in het achterhalen hoe het contact met de familie is en in het activeren van jongeren om het contact met familie te onderhouden.

Thema 3: De voogd zorgt voor een veilige woon- en leefomgeving

Onder dit thema vallen de volgende criteria:

- De jongere verblijft op een voor hem/haar passende plek
- De jongere voelt zich veilig op de plek waar hij/zij verblijft

Criterium: De jongere verblijft op een voor hem/haar passende plek.

Indicatoren	Ja	Deels	Nee
De jongere heeft een woonomgeving die is afgestemd op zijn/haar leeftijd en achtergrond		√	
De jongere wordt in zijn woonomgeving begeleid door opvangouders of professionals die vaardig zijn in het opvoeden van de jongeren		√	
De jongere heeft een woonplek waar in voldoende mate wordt voorzien in materiele omstandigheden		√	

Oordeel: De jongere verblijft niet altijd op de meest passende plek door de beperkte opvangmogelijkheden en de beperkte mogelijkheden van Nidos deze anders in te richten of te beïnvloeden.

Indicator: De jongere heeft een woonomgeving die is afgestemd op zijn/haar leeftijd en achtergrond.

Jongeren verblijven doorgaans in een woonomgeving die volgens de vaste criteria is afgestemd op hun leeftijd en culturele achtergrond.

De voogden vinden dat met name een verblijf op de campussen in de praktijk niet goed aansluit bij de leeftijd en achtergrond van de jongeren⁴. De voogden zijn ook niet positief over de kindergroepen. Met name de campussen zijn vaak grootschalig en liggen afgelegen en sluiten daarmee niet altijd aan bij jongeren.

De jongeren zijn wisselend tevreden over hun woonplek. Als nadelen van het wonen op de campus worden genoemd dat een kamer moet worden gedeeld met drie andere jongeren, dat het er vies is, dat het er onrustig is en dat er veel ruzie is. Als positief punt wordt genoemd dat de jongeren er zelf kunnen koken.

Een knelpunt is dat het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers eindverantwoordelijk is voor de woonplek en woonomgeving als het om de campussen, kindergroepen en kleine wooneenheden gaat. De voogd kan hierdoor de woonomgeving niet volledig op de jongere afstemmen, omdat hij verplicht is de jongeren die ouder zijn dan twaalf jaar door het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers te laten opvangen. Nidos heeft bovendien geen inzicht in de plaatsingsmogelijkheden. Nidos heeft weliswaar - als voorzitter van de landelijke plaatsingscommissie - formeel het laatste woord over waar een jongere gehuisvest wordt, maar niet het overzicht van beschikbare plaatsen bij het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA).

Indicator: De jongere wordt in zijn woonomgeving begeleid door opvangouders of professionals die vaardig zijn in het opvoeden van de jongeren.

De opvangouders worden gescreend voordat zij opvang mogen bieden aan een jongere en er wordt van hen ook een verklaring omtrent het gedrag opgevraagd. Van de screening wordt een verslag gemaakt, waarin aangegeven wordt welke opvangmogelijkheden het gezin heeft. Voor plaatsing in een gezin wordt er gekeken naar matching tussen gezinsleden en de jongere. Een OWG-medewerker (Opvang en Wonen in Gezinsverband) levert alleen een opvanggezin aan. De voogd is verder verantwoordelijk voor de plaatsing. De opvangouders voeden de kinderen op en begeleiden de kinderen waar nodig. De voogd begeleidt verder het opvanggezin na plaatsing. Opvangouders krijgen geen scholing, er zijn voor hen wel informatieavonden over specifieke thema's ten aanzien van minderjarige vreemdelingen.

⁴ Zie ook: Onderzoek naar het welbevinden van asielzoekers in Nederland Rijksuniversiteit Groningen (Kalverboer, 2009),

Op kleine wooneenheden, kindergroepen, campussen en Proces Opvang Locaties werken professionals. Met name op de campussen zijn deze volgens de voogden echter niet altijd ingespeeld op de individuele jongeren. De organisatie van een campus maakt dit soms ook lastig. De mentoren op de campussen kunnen beperkt aandacht aan de jongeren geven. Bij Beschermd Opvang is de begeleiding volgens de voogden goed, evenals bij kleine wooneenheden, waar 24-uursbegeleiding is. Jongeren zijn doorgaans positief over de betrokkenheid en beschikbaarheid van de mentoren.

Het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers is verantwoordelijk voor de begeleiding van jongeren als het om de campussen, kindergroepen en kleine wooneenheden gaat. De mogelijkheden van de voogd zijn beperkt om specifieke wensen ten aanzien van de jongere, bijvoorbeeld het hebben van een eigen kamer, binnen het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers te realiseren. Ten aanzien van de opvanggezinnen heeft de voogd meer beïnvloedingsmogelijkheden.

Indicator: De jongere heeft een woonplek waar in voldoende mate wordt voorzien in materiële omstandigheden.

De voogden hebben beperkt zicht op de materiële voorzieningen omdat het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers deze zaken regelt. Sommige jongeren hebben klachten over het eten; het is vaak niet afgestemd op de cultuur van de jongeren. Over de campussen en de Proces Opvang Locatie zijn nog wel eens klachten van de jongeren dat de materiële voorzieningen (zoals eten en kleding) onvoldoende zijn. Vooral in de eerste periode op de Proces Opvang Locatie is dit niet goed geregeld.

De jongeren geven aan voldoende geld te krijgen voor eten en kleding (50 euro per week), afgezet tegen de omstandigheden die er waren in het land van herkomst.

Het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers is ook verantwoordelijk voor de materiële omstandigheden als het om de campussen, kindergroepen en kleine wooneenheden gaat. De voogd kan wat dit punt betreft zijn verantwoordelijkheid beperkt of niet waarmaken. Ten aanzien van de opvanggezinnen is hier geen knelpunt waargenomen.

Criterium: De jongere voelt zich veilig op de plek waar hij/zij verblijft.

Indicatoren	Ja	Deels	Nee
De jongere heeft een stabiele opvoedingssituatie		√	
De voogd heeft contact met de verzorgers van de jongere over zijn/haar welzijn	√		
De jongere kan ergens terecht als hij een vraag of klacht heeft over de begeleiding		√	

Oordeel: De jongere voelt zich niet altijd veilig op de plek waar hij/zij verblijft.

Indicator: De jongere heeft een stabiele opvoedingssituatie.

De meeste jongeren verhuizen gedurende de gehele asielprocedure regelmatig binnen Nederland door de inrichting van de opvangprocedures van minderjarige vreemdelingen. Dit heeft een impact

op het welzijn van de jongeren omdat zijn hele omgeving (opnieuw) verandert. De jongeren hebben daardoor vrijwel allemaal meerdere voogden gehad. Dit heeft niet zozeer te maken met het verloop van voogden, maar is vooral ingegeven door verhuizingen van de jongeren.

Als een voogd en jongere niet met elkaar kunnen samenwerken, wordt van voogd gewisseld. Op de campussen zijn volgens de voogden nogal wat wisselingen van mentoren.

Indicator: De voogd heeft contact met de verzorgers van de jongere over zijn/haar welzijn.

De voogden hebben altijd contact met de opvangouders, begeleiders of mentoren over hoe het gaat met de jongeren. De frequentie hiervan is wisselend, doorgaans vindt eens in de drie maanden 3-gesprekken plaats tussen de voogd, de jongere en de mentor/opvangouders.

Daarnaast is er veel individueel contact van de voogden met mentoren en opvangouders.

Indicator: De jongere kan ergens terecht als hij een vraag of klacht heeft over de begeleiding.

De meeste voogden zijn bekend met de formele klachtenprocedure van Nidos en volgens de voogden wijzen zij de jongeren hier standaard op en delen zij folders met informatie hierover uit.

De folders zijn ook beschikbaar in meerdere talen. Ook worden de jongeren gewezen op de mogelijkheid te klagen over de woonplek waar ze verblijven, bijvoorbeeld de campus. Jongeren worden voorafgaand aan de klachtenprocedure uitgenodigd onvrede over situaties kenbaar te maken bij de voogd of de leidinggevende.

Geen van de geïnterviewde jongeren geeft aan op de hoogte te zijn van de klachtenprocedure van Nidos. Mogelijk komt dit doordat de formele klachtenprocedure onvoldoende actief onder de aandacht gebracht wordt.

Eindoordeel

De inspectie stelt vast dat het uitoefenen van de voogdij over alleenstaande minderjarige vreemdelingen een complexe aangelegenheid is. De voogden hebben een wettelijke voogdijopdracht voor jongeren die gedurende langere tijd onzeker zijn over hun toekomstperspectief als gevolg van de – vaak lange – asielrechtelijke procedures. De inspectie oordeelt dat de voogden doen wat zij kunnen om binnen deze complexe context hun voogdijtaak optimaal uit te voeren. Toch ziet de inspectie een aantal verbeterpunten voor Nidos om de voogdijtaak ook binnen de gegeven context beter invulling te geven.

De belangenbehartiging van de jongere door de voogd vindt de inspectie voldoende. De voogd draagt zorg voor een goed verloop van de asielprocedure van de minderjarige door als wettelijke vertegenwoordiger contact met de advocaat van de jongere en belangrijke instanties waar de jongere mee te maken heeft te onderhouden. Daarnaast grijpt de voogd in wanneer de ontwikkeling van de jongere zichtbaar bedreigd wordt. Verbeterpunt vormt het beperkte contact tussen de voogd en de jongere in de eerste weken van het verblijf in Nederland. De voogd heeft echter voldoende informatie nodig over de jongere en de lopende juridische procedures om een inschatting te kunnen maken van wat een jongere nodig heeft en welke risico's er mogelijk zijn voor de ontwikkeling van de jongere. Hiervoor is intensief contact met de jongere nodig om een vertrouwensband op te bouwen, juist in de eerste periode. De voogden hebben echter te weinig contact met de jongeren in deze eerste periode en zijn bijvoorbeeld niet altijd op de hoogte van vreemdelingrechtelijke zittingen binnen de Proces Opvang Locatie. Daarnaast worden mogelijk risico's voor de ontwikkeling van de jongere door de voogd niet systematisch in kaart gebracht met behulp van een instrument en gedragswetenschappelijke kennis. Hierdoor kunnen signalen van risico's voor de ontwikkeling van de jongeren gemist kunnen worden. Tevens is een verschil van taakinvulling van de voogden als wettelijk vertegenwoordiger een verbeterpunt.

De voogd stimuleert de ontwikkeling van de jongere. De jongeren hebben ontwikkelingsdoelen waaraan een dagbesteding is gekoppeld. De voogden stellen deze doelen samen met de jongeren op. Het eerste Plan van Aanpak is doorgaans echter niet binnen de gestelde termijn van 6 weken gereed. Daarnaast hebben een onduidelijk toekomstperspectief en lange asielrechtelijke procedures invloed op de mate waarin de voogd met de jongere concrete ontwikkelingsdoelen kan formuleren en de mogelijkheden om de jongeren hierin te stimuleren.

De voogd slaagt er ten dele in om te zorgen voor een veilige woon- en leefomgeving. Knelpunt is dat Nidos formeel bevoegd is om te bepalen waar een jongere gehuisvest wordt, maar afhankelijk is van beschikbare plaatsen bij het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA). Op basis van dit onderzoek naar de voogdijtaak van Nidos ziet de inspectie risico's voor de ontwikkeling van jongeren binnen de opvang in Proces Opvang Locaties en campussen voor minderjarige vreemdelingen. Deze lijkt niet goed aan te sluiten bij wat jongeren aan woon- en leefomgeving nodig hebben.

Tot slot zijn de geïnterviewde jongeren niet goed op de hoogte van de klachtenprocedure van Nidos.

De inspectie komt tot de volgende aanbevelingen aan Nidos:

- Verhoog de contactfrequentie met de minderjarige vreemdeling in de eerste weken van verblijf in Nederland zodat de voogd de nodige informatie heeft over risico's voor de jongere en de lopende juridische procedures en vreemdelingrechtelijke zittingen.
- Zorg er voor dat de voogden de Plannen van Aanpak binnen 6 weken gereed hebben.
- Maak een systematische risico inschatting, met behulp van gedragswetenschappelijke kennis, ten aanzien van elke minderjarige vreemdeling.
- Zorg er voor dat de voogden de wettelijke taken van de voogd eenduidig uitvoeren.
- Verbeter de informatieverstrekking over het klachtrecht aan de minderjarige vreemdelingen.

Bijlage 1 Feiten en cijfers

- Het intakeproces van Nidos start gelijk met het asielverzoek in het aanmeldcentrum op Schiphol.
- Gedurende eerste 3 maanden worden jongeren van 13 tot en met 17 jaar opgevangen binnen POL (Proces Opvang Locaties). Capaciteit: Wageningen 45 plekken, Oisterwijk 88 plekken, Eindhoven 80 plekken. Op 31-12-2010 zaten 148 jongeren op deze locaties.
- Jongeren tot en met 12 jaar worden direct door Nidos opgevangen in opvanggezinnen (OWG= Opvang en Wonen in Gezinnen).
- Na verblijf op een Proces Opvang Locatie worden jongeren ouder dan 12 jaar door het COA (Centraal Orgaan opvang Asielzoekers) opgevangen in een KWE (Kleine wooneenheid), KWG (Kinderwoongroep) of Campus.
- In een KWG worden jongeren geplaatst van 13 of 14 jaar die nog onvoldoende zelfstandig en weerbaar zijn. Er is 24-uurs begeleiding door pedagogisch medewerkers.
- In een KWE worden jongeren geplaatst van 15 tot 18 jaar die op weg zijn naar zelfstandigheid. Per 4 jongeren is er gedurende 28,5 uur per week een mentor aanwezig voor begeleiding.
- Op een Campus worden jongeren van 16 tot 18 jaar geplaatst die zelfstandig en weerbaar zijn. In 2010 waren er 4 locaties waar alleenstaande minderjarige vreemdelingen werden geplaatst: Drachten, Baexem, Oude Pekela en Almelo.
- Op 31 december 2010 verbleven 524 jongeren op een Campus. In 2009 verbleven 857 jongeren op een Campus.

1. Totaal aantal voogdij-jongeren onder Nidos (exclusief kortlopende voogdijen in Schipholproject⁵):

31-12-2010	2624
31-12-2009	2641
31-12-2008	2030
31-12-2007	2158

2. Totaal aantal gezinsvoogdij jongeren onder Nidos

31-12-2010	182
31-12-2009	176
31-12-2008	232
31-12-2007	285

⁵ Kinderen die op de luchthaven Schiphol achterblijven nadat hun ouders of begeleiders zijn aangehouden en in verzekering zijn gesteld in verband met de verdenking van het plegen van een strafbaar feit.

3. Leeftijdsoverzicht in % in 2010

Totaal = 3008

Tot 12 jaar	21%
12-16 jaar	27%
16-18 jaar	52%

4. Verblijfplaats op 31 december 2010 in %

COA centrale opvang	22%
COA woonproject	15%
Gezinsopvang	35%
Zelfstandig	3%
Ouders	5%
Jeugdinternaat	3%
Diversen ⁶	17%

5. Opvang en wonen in gezinsverband, leeftijdsverdeling (2010)

12-	264
12	64
13	87
14	119
15	131
16	161
17	162
Totaal	988

⁶ Een groot aantal van de categorie 'Diversen' zijn jongeren die met onbekende bestemming vertrekken.

Bijlage 2 Toetsingskader

Onder voogdij van Nidos

De inspectie verwacht dat een voogd de voogdijtaak van de amv op zorgvuldige wijze uitvoert. Daaronder verstaat de inspectie het volgende:

1. de voogd behartigt de belangen van de jongere door:
 - a. zorg te dragen voor een goed verloop van de asielprocedure
 - b. risico's tijdig te signaleren
 - c. in te grijpen als de ontwikkeling van de jongere wordt bedreigd;
- 2 de voogd stimuleert de persoonlijke ontwikkeling van de jongere;
- 3 de voogd zorgt voor een veilige woon- en leefomgeving in opvanggezinnen, kleine wooneenheden en campussen of anderszins.

Om te weten te komen of Nidos erin slaagt zijn voogdijtaak op zorgvuldige wijze uit te voeren heeft de inspectie de volgende onderzoeksvraag geformuleerd:

In hoeverre slaagt Nidos erin zijn voogdijtaak op zorgvuldige wijze uit te voeren?

De inspectie kiest er bij dit onderzoek voor om de alleenstaande minderjarige asielzoeker centraal te stellen.

Bij het tot stand komen van dit toetsingskader heeft de inspectie ondermeer gebruik gemaakt van de Nidosmethodiek voor de begeleiding van ama's, 'Jong en Onderweg'.

Thema's	Criteria Wanneer is het goed?	Indicatoren Waaraan kun je dat zien?	Bronnen Hoe meten?
De voogd behartigt de belangen van de jongere	De voogd draagt zorg voor een goed verloop van de asielprocedure	<ul style="list-style-type: none"> - De jongere wordt in het eerste gesprek met de voogd geïnformeerd over de asielprocedure en de rol en verantwoordelijkheden van de voogd - De voogd treedt op als wettelijke vertegenwoordiger - De voogd ziet er op toe dat de advocaat contact onderhoudt met de IND en DT&V over het verloop van de procedure 	Dossiers (incl. contact-journaals) Interviews
	De voogd signaleert risico's tijdig	<ul style="list-style-type: none"> - De voogd maakt bij aanvang van het verblijf een inschatting van de mogelijke risico's voor de jongere - De voogd is gedurende het verblijf van de jongere alert op nieuwe risico's - De jongere kan de voogd bereiken bij problemen 	
	De voogd grijpt in als de ontwikkeling van de jongere wordt bedreigd	<ul style="list-style-type: none"> - De voogd maakt bij geconstateerde risico's afspraken/ stelt eisen t.a.v. de veilige ontwikkeling van de jongere en legt deze vast in de dossiers - De voogd bewaakt het nakomen van de gemaakte afspraken/ eisen 	
De voogd stimuleert de ontwikkeling van de jongere	De jongere heeft ontwikkelingsdoelen waaraan een zinvolle dagbesteding is gekoppeld	<ul style="list-style-type: none"> - De jongere heeft binnen 6 weken een plan van aanpak - De jongere wordt op zijn toekomstperspectief voorbereid zodra dit helder is - De jongere volgt onderwijs/dagbesteding dat is afgestemd op zijn/haar leeftijd, mogelijkheden, interesses en perspectief 	Dossiers (incl. contact-journaals) Interviews

Thema's	Criteria Wanneer is het goed?	Indicatoren Waaraan kun je dat zien?	Bronnen Hoe meten?
	De jongere ervaart regie en heeft inspraak	<ul style="list-style-type: none"> - De jongere is betrokken bij het opstellen van het plan van aanpak - De jongere ziet zijn voogd ten minste één keer per maand - De voogd activeert (daar waar mogelijk en in het belang van de jongere) de jongere tot het zoeken naar en/of onderhouden van contact met familie- en andere netwerkrelaties 	
De voogd zorgt voor een veilige woon- en leefomgeving	De jongere verblijft op een voor hem/haar passende plek	<ul style="list-style-type: none"> - De jongere heeft een woonomgeving die is afgestemd op zijn/haar leeftijd en achtergrond - De jongere wordt in zijn woonomgeving begeleid door opvangouders of professionals die vaardig zijn in het opvoeden van de jongeren - De jongere heeft een woonplek waar in voldoende mate wordt voorzien in materiele omstandigheden 	Dossiers (incl. contact-journaals) Interviews
	De jongere voelt zich veilig op de plek waar hij/zij verblijft	<ul style="list-style-type: none"> - De jongere heeft een stabiele opvoedingssituatie - De voogd heeft contact met de verzorgers van de jongere over zijn/haar welzijn - De jongere kan ergens terecht als hij een vraag of klacht heeft over de begeleiding 	